

XII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om en forandret Inddeling af Folkethingsvalgkredsene.

(Udgiven af Folkethingets Udvalg den 2den December 1871.)

Nærværende Lovforslag tilfigter at oprette 12 nye Valgkredse ved Valgene til Folkethinget, begrundet paa, at flere af de bestaaende Kredse indeholde et meget større Indbyggertal end det, Grundloven fastsætter for Kredsenes Størrelse.

Udvalgets Flertal (E. Andersen, Faaborg, S. A. Hansen, N. Hansen, S. Sjørgensen, P. Pedersen, C. Petersen og Zeilau) finder det hverken ønskeligt eller tilraadeligt at forøge Folkethingets nuværende Medlemsantal. Bortset fra Lille Land har allerede en saa talrig Repræsentation, at den snarere maatte siges at være for stor. Der reises ofte Klager, endog fra indflydelsesrige Dele af Befolkningen, over Rigsdagens Langvarighed og Kostbarhed, og skjøndt Flertallet paa ingen Maade kan give disse Klager Medhold, saa finder det dog paa den anden Side, at det vilde være urigtigt at træffe Foranstaltninger, der usejlsbarlig vilde give Klagerne forøget Styrke og maaske en vis Berettigelse. Den store Forskjellighed, der er kommen tilstede mellem Rigsdagens tvende Afdelinger som Følge af den gennemførte Grundlovs Bestemmelser om Landsthingets Sammensætning, i Forbindelse med at Landsthinget ved samme Grundlov fik en Tilvært af 16 Medlemmer, fører i Reglen allerede til mere udførlige og langvarige Forhandlinger, hvorved Udgifterne til Rigsdagen forøges; men dette maatte i en dobbelt Henseende yderligere blive Tilfældet, naar baade den daglige Udgift blev større, og Arbejdet udfordrede en længere Tidsanvendelse. Der har eiheller, saavidt Flertallet bekjendt, reist sig Stemmer fra nogen Del af Befolkningen for at

gjøre Folkethinget talrigere, end det er, og dette er ogsaa en Borgen for, at vi i denne Sag ere i Samklang med Folkets overveiende Flertal.

Indrengsministeren har ogsaa ved 1ste Behandling af Lovforslaget udtalt, at han kunde slutte sig til den ovenanførte Betragtning, dersom Grundloven ikke sagde, hvad den siger. Flertallet har derfor anstillet følgende Undersøgelse om Betydningen og den hidtidige Anvendelse af den paagældende Bestemmelse i Grundloven. I det Grundlovs-Udkast, som forelagdes den i 1848 sammenkaldte Rigsforsamling, begyndte § 33 saaledes:

„Valgene til Folkethinget foregaa efter Distrikter paa omtrent 12,000 Indvaanere.“

Denne Affattelse af Bestemmelsen om Antallet af Folkethingskredsene forandrede af Rigsforsamlingen, og Grundloven af 5te Juni 1849 har i sin § 37 Bestemmelsen saaledes:

„Antallet af Folkethingets Medlemmer skal være efter det omtrentlige Forhold af 1 til 14,000 Indvaanere.“

Det ses her allerede ved første Diekast, at en grundforskjellig Betragtning af Spørgsmaalet har gjort sig gjældende ved de tvende forskjellige Affattelser. I Udkastets Affattelse ligger ligefrem den Mening, at det er det enkelte Distrikts Størrelse, der skal gjøres til Udgangspunkt for Distrikternes Inddeling, og at det maa være afhængigt deraf, hvor mange Distrikter der vil udkomme. Distrikternes Antal er det Underordnede, men hvert Distrikts Størrelse er det Afgjørende. I Grundlovens Affattelse ligger den Mening, at Antallet af Valgkredsene er det Væsentlige og Afgjørende,